

VINDUET

ved

O. G. M.

Verdensmisjonen i dag

Av en samlet befolkning i verden i dag på ca. 2.700.000.000 er bare ca. 700.000.000 kristne (i den statistiske betydning av dette ord). Av disse kommer selvsagt den langt overveiende del på de vestlige land, men mange — i alt 80 mill. — kommer også på Asia og Afrika, — i det store og hele en frukt av misjonsvirksomheten fra Europa og Amerika i løpet av de siste 100—150 år.

Det er altså på ingen måte slik at misjonens tid er forbi eller snart vil være det. Nesten tre fjerdedeler av jordens befolkning står fremdeles utenfor Kristi kirke. Oppgaven er fortsatt overveldende, — tross det imponerende omfang den kristne verdensmisjon har fått i våre dager.

Den protestantiske sektor i verdensmisjonen har aldri vært så «sterk» som i dag. Ifølge en undersøkelse Missionary Research Library i New York har foretatt, var det i 1959 i alt 42 250 misjonærer i virksomhet innenfor denne sektor, og gave-inntektene beløp seg i alt til 215 mill. dollar. Av misjonærene kom vel 64 % og av gave-inntektene vel 79 % på USA alene. Det gjennomsnittlige bidrag pr. protestantisk kirkemedlem var \$ 2.75. I flere kirkesamfunn var dette tall imidlertid atskillig høyere, i enkelte endog så høyt som 8, 14 eller 28 dollar pr. medlem.

Den romersk-katolske verdensmisjon har ifølge de nyeste oppgaver ca. 105 000 misjonærer, altså mellom to og tre ganger så mange som den protestantiske. Det store flertall av disse er lege arbeidere: «brødre» (ca. 11.000) og «søstre» (ca. 71.000); av prester er det i alt ca. 23.000. I likhet med sine nærmeste forgjengere har også pave Johannes XXIII sterkt fremholdt såvel for presteskapet som kirkefolket at misjonen er en oppgave hver eneste troende må gå inn for, jfr. særlig den viktige ensykliska «*Princeps pastorum*» (des. 1959).

Også innen den ortodokse (gresk-katolske) kristenhet, som hittil bare i liten utstrekning har vært misjonerende, er det i våre dager tatt opp virksomhet for utbredelse av troen blant ikke-kristne. Særlig må den ortodokse kirke i Hellas nevnes i denne forbindelse. Det mest løfterike er imidlertid at så mange «unge kirker» har tatt misjonen — verdensmisjonen — opp på sitt program. De forskjellige protestantiske kirker

som nylig gikk sammen i det arbeidsfellesskap som heter «East Asia Christian Conference», har således ca. 200 misjonærer i virksomhet utenfor de land de tilhører, — et lite tall vil man kanskje si, men i betraktning av deres ressurser og deres situasjon i det hele i virkeligheten et stort tall.

En seier for kirken i Syd-Afrika

I en leder med overskriften «En seier for kirken» hyller avisen «The Johannesburg Daily Mail» Kirkenes Verdensråd for det konstruktive bidrag dette har ydet til løsningen av raseproblemet i Syd-Afrika i og med den konferanse det fikk i stand i Johannesburg i desember i fjor, og hvor en rekke viktige vedtak ble gjort. Den fullstendige rapport om dette møte er nylig blitt offentliggjort. De retningslinjer for forholdet mellom rasene som her er trukket opp, representerer i og for seg ikke noe nytt. Synsmåter som disse har kirkene fremholdt også tidligere. Det oppsiktsvekkende er at også nederlandsk-reformerte kirker («boerkirker») var med på forhandlingene og ga sin tilslutning til resolusjoner med tydelig front mot den offisielle apartheidpolitikk. Av de tre kirker det her gjelder, ga imidlertid kirkene i Capeprovinzen og Transvaal i en tilleggserklæring uttrykk for at en politikk som vil opprettholde et skille mellom rasene, er kristelig forsvarlig. Det er, slik disse kirker ser det, ingen prinsipiell uoverensstemmelse mellom de vedtak som ble gjort, og dette syn. Den tredje kirke, den strengt konservative Nederduitsch Hervormde Kerk, så seg ute av stand til å underskrive den overenskomst møtet forøvrig nådde frem til.

Det var representanter for i alt 8 kirker, alle medlemmer av Kirkenes Verdensråd, som kom sammen til denne viktige konferanse. Foruten de tre nederlandsk-reformerte kirker vi allerede har nevnt, var også disse med: den anglikanske kirke, den kongregasjonalistiske kirke og metodistkirken (alle «inter-racial») samt de to presbyterianske kirker, henholdsvis for europeere og afrikanere (bantu). Kirkenes Verdensråd møtte med 7 mann, bl. a. formannen i sentralkomiteen, lutheraneren og amerikaneren dr. Franklin Clark Fry; generalsekretæren, dr. W. A. Visser 't Hooft; og Sir Francis Ibiyam, Nigeria.

Her er noen av de resolusjoner som ble vedtatt:

Ingen som tror på den Herre Jesus Kristus, må utestenges fra noen kirke på grunn av sin hudfarge eller rase. Den åndelige enhet som finnes blant alle mennesker som er i Kristus, må gi seg synlige utslag — i tilbedelse og vitnetjeneste, i fellesskap og rådslagning.

Kirken har rett og plikt til å forkynne evangeliet til hvem og under hvilke forhold den måtte ønske.

Det er intet forbud i Den Hellige Skrift mot blandede ekteskap, men disse kan ikke desto mindre av andre grunner være utilrådelige.

Retten til å eie jord og til å ta del i landets styre er en del av det voksne menneskes verdighet, og å nekte ikke-hvite dette, kan ikke forsvares.

Det kan ikke gjøres gjeldende prinsipielle innvendinger mot at «fargede» velges til medlemmer av parlamentet.

Ingen skal straffes uten at hans sak har vært prøvet for en åpen domstol. Unntagelser fra dette fundamentale prinsipp må bare forekomme i helt eksepsjonelle tilfeller.

Det er behov for bedre kontakt mellom rasegruppene, og mellom regjeringen og de ledere de ikke-hvite anerkjenner.

De lønninger det store flertall av ikke-hvite får, tvinger dem til å leve et liv i ytterste fattigdom — en alvorlig situasjon som krever effektive rådgjerd.

Systemet med tvangsdirigering av afrikanske arbeidere virker oppløsende på ekteskap og familieliv. En forandring av dette system er i høyeste grad nødvendig.

Så langt rådsrådet. I sannhet oppsiktsvekkende er også den bok flere fremtredende nederlandsk-reformerte kirkemenn i Syd-Afrika nylig har utgitt (engelsk utgave med titelen «Delayed Action»), og hvor motsetningen til regjeringens rasepolitikk om mulig kommer enda tydeligere til uttrykk. Omkring 350 prester i «boerkirkene» skal ha uttalt at de gir sin tilslutning til de synsmåter som gjøres gjeldende i denne bok. Noe nytt er uten tvil i emning i kirkene i Syd-Afrika. Spørsmålet er bare om det nye ikke kommer for sent . . .

Biskop Newbiggin i Oslo

I midten av februar besøkte biskop Lesslie Newbiggin Oslo. Biskop Newbiggin, som er generalsekretær i Det internasjonale misjonsråd, var innbudt av Egede Instituttet og holdt på instituttets årsfest foredrag om «Syd-India-kirken». Foredraget, som ble illustrert med en rekke ypperlige fargelysbilder, ble påhørt med den mest levende interesse av den store forsamling. Biskop Newbiggin holdt også to forelesninger på Universitetet — etter innbydelse av det teologiske fakultet — henholdsvis om «Den kristne misjon og verdenshistorien» og «Den kristne misjon som Den Hellige Ånds gjerning». Forelesningene fikk en overveldende tilslutning og gjorde et sterkt inntrykk.

På en pressekonferanse uttalte biskop Newbiggin at det aldeles ikke forholder seg slik at han arbeider for en sentralisert, byråkratisk «overkirke», og heller ikke tilstreber Det Internasjonale Misjonsråd eller Kirkenes Verdensråd noe slikt. Vår oppgave er å tjene, hevdet han. På den annen side må vi ikke nøye oss med å konstatere kirkesplittelsen. Enheten mellom kristne må få et synlig uttrykk. Guds Ånd er én, derfor finnes det en åndelig enhet mellom oss, men desto større blir den

synd at vi ikke er ett legeme. Det Nye Testamentet taler ikke bare om en åndelig enhet, men om «*ett legeme og én Ånd*».

Om den forestående sammenslutning mellom Det Internasjonale Misjonsråd og Kirkenes Verdensråd uttalte biskop Newbiggin at av de 38 nasjonale eller regionale råd som tilsammen utgjør Det Internasjonale Misjonsråd, er det bare rådene i Brasil og Norge som har stemt imot. Bakgrunnen for sammenslutningen, sa han, er den kjensgjerning at begge organisasjoner på mange måter arbeider med de samme oppgaver og problemer, noe som selvsagt er upraktisk og virker forvirrende (aller mest i kirkene i Asia og Afrika). Men til dette kommer at vitnetjenesten er en integrerende del av selve kristenlivet. Ingen levende menighet kan være uforpliktet av misjonen.

Det kan trygt sies at møtet med denne verdenskjente kirke- og misjonsleder ble en opplevelse. Biskop Newbiggin forener på en lykkelig måte teologens bibelske realisme med evangelistens omsorg for sjelene og ekumenens vide horisont. Det er det «gamle» budskap, hevder han, som må forkynnes også i dag, men skal det få makt over menneskene og folkene i den situasjon vi nå befinner oss i, er det nødvendig å gå «nye» veier. Vi må bygge på misjonens uforanderlige grunnlag i evangeliet, men vi må også akseptere de nye vilkår for det kristne arbeid i verden. For Newbiggin er det imidlertid avgjørende at dette siste — for å si det med hans egne ord — «ikke må føre til en svekkelse av misjonsiveren, men tvert imot til ny klarhet over misjonens mål og ny konsentrasjon av alle kirkens ressurser for å løse den ufullførte oppgave: å gjøre Kristus kjent for alle folkeslag som verdens frelser.»

Norge, misjonen og utviklingslandene

Gjennom sin misjonsvirksomhet — som pr. 1/1—1960 talte 839 misjonærer og 330 000 kristne fordelt på 29 land (i tre verdensdeler) — har Norge ydet et betydelig bidrag til kulturarbeidet i utviklingslandene. Her skal bare nevnes noen få facts.

Arbeidet for undervisning omfatter over 600 folkeskoler med ca. 57 000 elever, 21 realskoler med ca. 10 000 elever og 8 lærerskoler med ca. 1 200 elever samt en rekke spesialskoler: sykepleieskoler, husmorskoler, yrkesskoler, skoler for blinde, for døve, for vanføre, for spedalske osv., — foruten presteskoler, bibelskoler osv. samt søndagsskoler.

Helsearbeidet teller i alt 19 sykehus og 56 poliklinikker med henholdsvis ca. 700 000 hospitalsdager (liggedager) og ca. 900 000 behandlinger pr. år samt 6 spedalskekolonier med over 1 000 fastboende pasienter og en rekke spedalskeklonikker med titusener av behandlinger pr. år, — og videre 1 tannklinikk, 2 barneklonikker, 2 sanatorier for tuberkulose, flere fødestuer, sentrer for spebarn- og mødrekontroll osv.

Av de norske misjoner som har ydet en særskilt stor innsats i helsearbeidet, må særskilt nevnes Den norske Misjonsallianse, med Taiwan og Korea som «felter». I Etiopia har Norsk Luthersk Misjonssamband 4 leger og regner med å få 4 nye ut med det første. Misjonssambandet vil etter anmodning av myndighetene bygge opp helseadministrasjonen i Gamu-Gofa-provinsen. Det norske misjonsselskaps og Santalmisjonens virksomhet i folkehelsens tjeneste har ikke vært mindre betydningsfull. Vi tenker f. eks. på NMS' sykehus i Ngaoundéré, Kamerun, som har 210 senger og hvor det utføres over 1 000 operasjoner pr. år.

Nok en norsk misjonær tar doktorgraden

Misjonsprest Jørgen Ruud er av Universitetet i Oslo kreert til dr. philos. på sin avhandling «Taboo. A Study of Malagasy Customs and Beliefs» (Oslo/London 1960).

Dr. Ruud har i mange år beskjeftiget seg med religionshistoriske, etnologiske og lingvistiske studier. Han er medlem av Académie Malgache i Tananarive, og to av hans arbeider er offentliggjort i den «Bulletin» dette utgir. Ved siden av sine forskninger i mariken har han også drevet «akademiske» studier i etnografi, bl. a. ved Universitetet i Cambridge. På norsk har han utgitt «Guder og fedre» (Oslo 1947), en fremstilling av tanala-stammens skikker og religion.

Jørgen Ruud er født 1901. Han studerte ved Det norske misjonsselskaps misjonsskole i Stavanger 1926-33, og kom — etter det obligatoriske språkstudium i Frankrike — i 1934 til Madagaskar, der han virket i en årrekke. Han har i de senere år vært bosatt i Oslo.

Nytt fra Egede Instituttet

Instituttets årsfest, som tradisjonelt holdes på Hans Egedes fødselsdag 31. januar, ble i år holdt 16. februar, da vår gjest, biskop Newbigin (se ovenfor), ikke hadde anledning til å komme tidligere. Biskop Newbigin inspirerende foredrag, med dr. E. Anker Nilsen som tolk, om «Syd-India-kirken» (ca. 1.100.000 medlemmer), hvor han selv i en årrekke har vært en av forgrunnsskikkelsene, vil bli husket lenge av den store skare av «venner» som denne aften hadde samlet seg i Det Norske Medicinske Selskaps lokaler, Drammensveien 44. Etter bevertning ga lederen en orientering om Instituttets virksomhet. Det kom inn i kollekt 1.163 kroner.

En ekstra-innsamling blant medlemmene av Egede Instituttets Venner ifjor høst innbrakte 5.774 kroner. Nork Misjonsråd ydet i 1960 4.000 kroner til Instituttet, og Lærerinnenens Misjonsforbund 1.000 kroner og Sykepleierskenes Misjonsring 1.000 kroner — som i tidligere år. Dessuten mottok vi fra enkeltpersoner større eller mindre bidrag, bl. a. en gave på 1.000 kroner.

blir på den måten en oppregning av detaljer i større grad enn det kanskje var nødvendig. Men detaljene er systematisert slik at det er lett å finne fram til de forskjellige kategorier av tabu.

Et eget kapittel om det gassiske skjebnesystemet og dets innvirkning i huset og på gravene og på svært mange andre hverdagslige ting, er meget verdifullt for forståelsen av menneskenes reaksjoner innenfor den gamle gassiske religion. På den som ikke kjenner bakgrunnen må dette kapittel virke svært forskjellig fra det øvrige i boken. Men det kommer av at skjebnesystemet skyldes arabisk innflytelse, og hører ikke til det opprinnelige i gassisk religion. Det var påvist av Lars Dahle i 70— og 80-årene, og det kunne ha vært tydeligere presisert i avhandlingen.

Flere kapitler behandler religiøse grunnbegreper: urenhet, hellighet og kraft, overtredelse, skyld og straff. Forfatteren opponerer her mot eldre religionshistorikers teorier.

Mot Frazer, som hevdet at «den ville» ikke skjeler mellom hellighet og urenhet, påviser Ruud at dette hos gasserne er motsatte begreper. Et lik er i seg selv urent, men den døde helliges gjennom de riter som utføres, og får derigjennom sin plass blant de hellige, mektige forfedre.

En fransk forfatter, Arnold van Gennep, som skrev om samme emne som Ruud for 60 år siden, hevdet at det gassiske tabubegrepet hvilte på forestillinger om en overnaturlig kraft som overføres som en slags smitte når en kommer for nær på en uforsiktig måte. Så mekaniske er ikke forestillingene, viser Ruud oss. Det grunnleggende for tabuene på Madagaskar er at de peker med en advarende finger på det som står i motsetning til individets eller gruppens idealer. Overtredelse av tabu medfører en religiøs skyldfølelse, som så må avreageres ved ofringer og riter.

Ved sin nøkterne arbeidsmetode og sitt langvarige studium i marken har Ruud levert et arbeid som er i høy grad pålitelig. Det vil derved få betydning for studiet av tabubegrepet i det hele. Alle som har interesse for ikke kristne religioner vil ha nytte av boken.

Otto Chr. Dahl.

Kontinenter i oppbrott. Av Anne-Marie Thunberg. Missionsforskningsinstituttets serie nr. 15. Diakonistyrelsens bokforlag. Stockholm 1960. 295 sider. S.kr. 16.00 (heftet).

«Kyrka och mission inför den afro-asiatiska revolutionen» — slik lyder undertittelen på denne ypperlige innføring i et av vår tids aller viktigste spørsmål: hjelpen til utviklingslandene, hungersnødens og overbefolkningens og analfabetismens og nasjonalismens og industrialiseringens land, men også de land som fra nå av vil komme til å øve en bestemmende, ja, avgjørende innflytelse på verdensutviklingen...